

-3 Dekabr - Beynəlxalq Əlliyyi olan Şəxslər Günü ilə əlaqədar Ombudsman tərəfindən əlliyyi olan şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi sahəsində görülən işlərlə bağlı fikirlərinizi öyrənmək istərdik. Qurumunuza ünvanlanan şikaytlara əsasən əlliyyi olan şəxslərin hüquqlarının təmin sahəsində on cəox rast gəlinən problemlər nədən ibarətdir və bu sahədə Ombudsman tərəfindən hansı işlər görürlür?

-İlk olaraq qeyd etmək istərdim ki, həssas əhali gruplarından biri kimi əlliyyi olan şəxslərin hüquqlarının təmin məsələləri xüsusi diqqət tələb edir. Bu baxımdan, 3 Dekabr - Beynəlxalq Əlliyyi olan Şəxslər Günü həmin əhali gruğunun qarşılaşdığı çətinliklərə diqqət yetirilməsi, onların hüquqlarının müdafiəsi və rifahının artırılmasına yönəlmış tədbirlərin keçirilməsi baxımdan bir fürsətdir.

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinə (Ombudsmana) əlliyyi olan şəxslər və ya onlarla bağlı ünvanlanan müraciətlərə gəldikdə isə, ilk növbədə əlliyyiñ müəyyən edilməsindən başlamaq istərdim. Mehəz bu istiqamətdə müraciətlər çoxluq təşkil edir. Burada əlliyyiñ həm ilkin, həm də təkrar olaraq qiymətləndirməsinə dair müraciətlər nezərdə tutulur.

Şikayətlərdə tibb müəssisəsinə əlliyyiñ qiymətləndirilmesi ilə əlaqədar göndərişin rəsmilişdirilməsi üçün edilən müraciətlərin nəticəsiz qalması, imtina verilmesi, eləcə də göndərişlərin tələblərə uyğun rəsmilişdirilməsi kimi hallara da rast gəlinir. Bu sahədə aidiyəti strukturların birgə səyərinin artırılması ehtiyaq vardır.

Ombudsmanın 916 Çağrı Mərkəzinə daxil olan müraciətlərde də bir çox hallarda əlliyyiñ müəyyən edilməsi məsəlesi yer alır. Bu tendensiya yalnız cari ilde deyil, ötən ilde də müsahidə edilmişdir. Qeyd edim ki, daxil olan zənglərlə bağlı statistik göstəricilər rəsmi internet sehi-fəmizde və sosial şəbəkə hesablarımızda yayımlanır.

Eyni zamanda, əlliyyi olan şəxslər tərəfindən sosial təminat, müayinə və müalicə, məşğulluq, reabilitasiya vəsütləri ilə təminat, habelə bölgələrdə dövlət hesabına reabilitasiya xidmətləri göstərən müəssisələrin yaradılması ilə bağlı müraciətlər də ünvanlanır.

Ümumilikdə, Ombudsmana poçt, elektron poçt, sayt üzərindən onlayn müracət və 24 saat fealiyyət göstərən 916 Çağrı Merkezi vasitəsilə vətəndaş qəbulları, müxtəlif əhali grupları ilə keçirilən görüşlər, saxlanılan şəxslərin öz iradəsi ilə terk edə bilmədiyi yerdə, o cümlədən müvafiq tibb, sosial və təhsil müəssisələrinə keçirilen başçıkmlar zamanı əlliyyi olan şəxslər tərəfindən və ya onlarla bağlı ünvanlanan müxtəlif məzmunlu şikayətlər üzrə müvafiq qurumlara müraciətlər edilir, zəruri hallarda araştırma aparılmaqla tədbirlər görürlər və müsbət nəticələr elde olunur.

-Əlliyyi olan şəxslərin hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı daha hansı aktual məsələləri qeyd etmək istərdiniz? Qanunların təkmilləşdirilməsi üçün verdiyiniz təkliflər və keçirdiyiniz başçıkmların nəticələri haqqında fikirlərinizi öyrənmək istərdik.

-Bu sahədə əsas problemlərdən biri də əlliyyi olan şəxslər üçün müəssisəliyin təminidir. Son dövrlərdə əlliyyi olan şəxslərin müxtəlif infrastruktur obyektləri, o cümlədən yol-neqliyyat, informasiya infrastrukturundan də səmərəli istifadəsi üçün ağlatan uyğunlaşdırılmanın təminini məqsədile dövlət tərəfindən bir səra addımlar atılmış, yeni qayalar qəbul edilmiş, layihələr təqdim olunmuşdur.

Buna baxmayaraq, hələ də həm Bakı şəhərində, həm də regionlarda infrastrukturun müəssisələşdirilməsi ilə bağlı bir çox tədbirlərin görülməsinə ehtiyac var. İnküzbilin təminini üçün həm hərəkət məhdudiyyəti, həm də digər əlliyyi olan

şəxslərin ehtiyacları nezərə alınmalı, yeni tikintilər aparıllarkən universal dizaynlə bağlı standartlara diqqət yetirilməlidir.

İnformasiya ehtiyatlarının müəssisəliyinin təminini de vacibdir, çünki qloballaşan dünyada informasiya-kommunikasiya sahəsində sürətli yeniliklər dövlət qurumları tərəfindən də nezərə alınmalıdır. Yeri gelmişkən, qeyd edim ki, cari ilin əvvəlində Ombudsmanın yenilənmiş internet səhifəsinə müəssisəlik menyusu əlavə edilmişdir. Bununla da xüsusü kateqoriyadan olan şəxslər üçün əlcətanlılığı təmin etmək məqsədilə yeni imkanlar yaradılmışdır.

Paralel olaraq, tərəfimizdən qanunvericilik aktları mütəmadi olaraq təhlil edilir, hənsiətənən qarşılaşdırılan şəxslərin hüquqlarının təminini məsələləri xüsusi diqqət tələb edir. Bu baxımdan, 3 Dekabr - Beynəlxalq Əlliyyi olan Şəxslər Günü həmin əhali gruğunun qarşılaşdığı çətinliklərə diqqət yetirilməsi, onların hüquqlarının müdafiəsi və rifahının artırılmasına yönəlmış tədbirlərin keçirilməsi baxımdan bir fürsətdir.

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinə (Ombudsmana) əlliyyi olan şəxslər və ya onlarla bağlı ünvanlanan müraciətlərə gəldikdə isə, ilk növbədə əlliyyiñ müəyyən edilməsindən başlamaq istərdim. Mehəz bu istiqamətdə müraciətlər çoxluq təşkil edir. Burada əlliyyiñ həm ilkin, həm də təkrar olaraq qiymətləndirməsinə dair müraciətlər nezərdə tutulur.

Şikayətlərdə tibb müəssisəsinə əlliyyiñ qiymətləndirilmesi ilə əlaqədar göndərişin rəsmilişdirilməsi üçün edilən müraciətlərin nəticəsiz qalması, imtina verilmesi, eləcə də göndərişlərin tələblərə uyğun rəsmilişdirilməsi kimi hallara da rast gəlinir. Bu sahədə aidiyəti strukturların birgə səyərinin artırılması ehtiyaq vardır.

Qanunvericilik aktlarında mövcud olan "kar", "kor", "qüsurlu" kimi ifadələ-

racıtları dinlenilir, eləcə də səhiyyə, tehsil, penitensiar, sosial xidmət müəssisələrindən aşkar edilən problemlərin aradan qaldırılması üçün tövsiyələr verilir. Növbəti başçıkmlarla isə onların hənsiətənən qarşılaşdırılan şəxslərin hüquqlarının təminini etmək məqsədilə yeni im-

kanlar yaradılmışdır.

Yerində araşdırılmalar zamanı ciddi nöqsanlar müşahidə olunduğunda və ya tövsiyələr nezərə alınmadıqda həmin müəssisələrin tabe olduğu qurumlara tekrar müracət olunur, konkret faktlar sadalanır və aradan qaldırılması tövsiye olunur.

-Ombudsmanın fealiyyətini tənzimləyən Konstitusiya Qanununa edilən dəyişikliklər əsasında Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" Konvensiya üzrə müstəqil monitoring mexanizminin müəyyən olunması və bu sahədə həyata keçirilən fealiyyətə dair məlumat verməyinizi xahiş edirik.

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həyata keçirilməsinin, bərabərlik hüququnun təmin edilməsinin və ayrı-seçkililərin qarşısının

-Qeyd etdiyiniz kimi, 2023-cü ilde "Azerbaijan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Qanununa mühüm dəyişikliklər edildi və səlahiyyətlərimiz genişləndirildi. Konstitusiya Qanununa əlavə edilmiş 1.3-1-ci maddəyə əsasən, Ombudsmanın "Əlliyyi olan şəxslərin hüquqları haqqında" və "Uşaq hüquqları haqqında" konvensiyaların həy